

Musíme dohnat západ ve výši mezd? Mýtus!

Markéta Šichtařová vám právě tady otevře oči

- CZ24 News | 13. prosince 2021

ČESKO: Státní rozpočet se vždy na příští rok schválí jako zákon. Ale když se nepodaří ho splnit a skončí s mnohem vyšším schodkem, nikdo za to žádné následky nenese. „V případě výdajové brzdy to může skončit podobně,“ komentuje Markéta Šichtařová záměr nové vlády Petra Fialy uzákonit limit růstu státních výdajů. Pozastavuje se však nad mýtem, že musíme ve mzdách a cenách dohnat Západ. „Podstatné je, kolik zboží a služeb si za naše výdělnky můžeme koupit,“ vysvětluje.

V programu vlády Petra Fialy, s nímž předstoupí před poslance s žádostí o důvěru, by měla být i takzvaná výdajová brzda. Ta by měla zajistit, že výdaje v každém následujícím roce porostou jen tempem ve výši průměru inflace za poslední tři roky mínus jeden procentní bod. Takto nastavené limity pro přijímání nových úředníků a pro různé neinvestiční nákupy by v delší časové řadě znamenaly, že výdaje státu sice rostou, ale jejich podíl v ekonomice se snižuje. Šlo by o přelomové opatření, resp. uzákonění, z pohledu úspor na chodu státní správy?

Mně se ta myšlenka líbí, ale je bezzubá. Až ve výdajové brzdě bude stanovena nějaká tvrdá sankce za její neporušení, až bude přijata podobně jako ústavní zákon, takže ji nepůjde snadno zrušit v příštím vládním období – pak by to mohlo být užitečné. Takhle se bojím, že zůstane jen u pěkné myšlenky, která ale není technicky protlačitelná. Víte – to máte jako státní rozpočet, například. Vždy se schválí na příští rok coby zákon. Ale když se pak nepodaří splnit ho a skončí s mnohem vyšším schodkem, nikdo za to svými penězi pokutu platit nemusí – a tak taky rozpočet běžně končí úplně jinak, než jak se chválil. A v případě výdajové brzdy to může skončit podobně. Ale oceňuji, že alespoň budoucí vláda pochopila, že by snižování vládních výdajů bylo užitečné.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Česká národní banka zveřejnila analýzu, která se zabývá tím, jakým rizikem pro důležité charakteristiky českého hospodářství by byl vstup do eurozóny. V dokumentu se také uvádí, že ekonomická úroveň České republiky měřená jako HDP na hlavu v paritě kupní síly se v roce 2020 přiblížila průměru eurozóny, ale konvergence cenové a mzdové hladiny výrazněji nepokročila. Co jsou hlavní příčiny toho, že se ani po třech desetiletích nepřiblížíme západním cenám a mzdám?

Já mám pocit, že tady panuje hrozně moc mýtů. Kde se vlastně vzala představa, že musíme ve mzdách a cenách dohnat nebo předejhnat Západ? Navíc, podstatná je parita kupní síly: Když to řeknu hodně zvlagarizovaně, tak podstatné je, kolik zboží a služeb si za naše výdělnky můžeme koupit. A jak

jste právě řekl, tato parita kupní síly na hlavu se přibližuje k eurozóně, neboli můžeme si koupit za naše příjmy pořád víc a víc bohatství. To je ten důležitý údaj.

Naopak, kdyby hladina cen a mezd vzrostla na úroveň eurozóny, ale parita kupní síly by nevzrostla, bylo by to špatně, znamenalo by to, že reálně nebohatneme.

A proč to celé nejde rychleji? Tady je právě ona falešná představa, že musíme být na průměru nebo nad průměrem eurozóny. Je to asi takové, jako kdyby lidé ve Vsetíně protestovali, že se nedostatečně rychle přibližují svými mzdami Praze. Oni se totiž nejspíš Praze nepřiblíží nikdy, i když ve Vsetíně i v Praze mzdy třeba dál porostou. Jenomže ředitelství velkých společností patrně dál zůstanou v Praze a do Vsetína se hromadně všechna ředitelství nepřestěhují – a proto také ty nejvyšší mzdy budou dál vypláceny v Praze. A zrovna tak je to s naším doháněním třeba Německa.

Dá se - při pohledu na průměrnou mzdu ve 3. čtvrtletí tohoto roku ve výši 37.499 korun a na medián (střední hodnotu) ve výši 32.979 korun, což v čisté mzdě činí 30.278, resp. 26.930 korun, a životní náklady v tuzemsku - říci, že se v Česku „dobře“ žije?

Jestli se pro něco hodí úsloví o tom, že není všechno zlato, co se třpytí, pak to jsou právě české mzdy a český trh práce včetně míry nezaměstnanosti. Značnou část mzdového růstu totiž požrala vzedmutá inflace. Po jejím započtení už reálná průměrná mzda vzrostla jen o 1,5 procenta. Tím to ale zdaleka nekončí. Inflační tlaky totiž stále sílí. Inflace aktuálně dosahuje zhruba 6 procent a její růst pořád není u konce. Pro příští rok ČNB předpokládá, že se vyšplhá na 7 procent. A to je pořád jen oficiální odhad oficiálních čísel. Prakticky neměřitelná „neoficiální“ inflace se zahrnutím některých dalších položek, které statistici nesledují, se může pohybovat klidně kolem 10 procent. Mzdy by tedy musely růst o víc než 10 procent, abychom vlastně reálně nechudli.

K tomuto „reálnému chudnutí“ ostatně nejspíš dojde – či dochází – už v závěru tohoto roku. Zatím totiž ještě pořád podniky dokázaly mzdy zvyšovat poměrně rychle, a to navzdory inflaci. Musely. Protože lidí byl takový nedostatek, že aby si je zaměstnavatelé udrželi, museli se o ně doslova přetahovat. Jenomže třeba v automobilovém průmyslu jdou tržby prudce dolů.auta stojí na parkovištích víceméně zkompletovaná až na jednu „drobnost“: na čipy. A když auto nemůžete prodat, nemáte tržby. A když nemáte tržby, nemůžete přidávat na mzdách.

Lidé tedy sice dostávají papírově hodně peněz, ale za tyhle peníze si toho o moc víc nekoupí. Jednak není co, protože už jsou zase jako kdysi pořadníky, třeba na auta. A za druhé, i kdyby bylo co, inflace tyhle peníze navrch požírá.

Veškerou pozornost z kandidátů na ministry při audiencích u prezidenta Miloše Zemana na sebe strhával nechtěný Jan Lipavský. Není ale daleko větším personálním šlápnutím vedle problematikou penzijního systému zcela nepolíbený Marian Jurečka a jeho nápady, z nichž prý do dvou let vznikne dlouho očekávaná důchodová reforma? Není třeba zavedení minimálního důchodu stejnou hloupostí jako zachovávání minimální mzdy ruku v ruce s tím, že lidovecký předseda dosud ani slůvkem nenaznačil, kde na jeho zavedení chce vzít?

Formální nevzdělanost pana Lipavského je pro mě dost zásadním problémem. Podobně i „vymýšlení“ ekonomických řešení neekonomy je dost velkým problémem. Problémem, který může za tristní stav dnešního světa. Obě poslední velké ekonomické recese byly v podstatě uměle „vyrobeny“ hloupými a nevzdělanými „řešeními“ ekonomických problémů z řad neekonomů.

Po letech dohadování se tento týden ministři financí EU shodli na flexibilnějších pravidlech, která umožní výrazně snížit daň z přidané hodnoty například u základních potravin, léků, hygienických potřeb, internetového připojení či klimaticky šetrných

produktů a také zavést nejnižší daňovou sazbu do pěti procent. Dá se to brát jako blýskání na lepší časy z hlediska volnosti ekonomické politiky členských zemí?

DPH je ze všech špatných daní tou patrně nejméně špatnou daní pro fungování ekonomiky. EU by měla zrušit veškeré majetkové daně jako například z prodeje nemovitostí a také korporátní daň. Tam by měla začít. Toto ve skutečnosti vůbec není motivováno snahou rozproudřit ekonomický život a snížit roli státu, ale vynutit si bizarní ekologickou doktrínu, kterou tržně ekonomika nechce. Je to taková manipulace ve snaze vynutit si zelenost.

Po šestnácti letech v čele německé vlády skončila Angela Merkelová a do křesla kancléře usedl tento týden Olaf Scholz. Nová německá koalice sociálních demokratů, Zelených a svobodných demokratů se dohodla na programu, jehož pilířem je zrychlení ústupu od energie z uhlí. Sama hovoří o tom, že rozvoj obnovitelných zdrojů urychlí doslova „drastickým“ způsobem. Jak silným faktorem pro vývoj české ekonomiky bude takový postup Německa v energetické oblasti?

Vzhledem k tomu, že máme propojenou přenosovou soustavu, vzhledem k tomu, že jsme závislí na německé energetické burze – bude to pro nás dost velký problém. Naše vláda snižuje či ruší DPH u energií, aby cenový nárůst trochu zbrzdila – a Němci nám zase budou házet klacky pod nohy tím, že energie budou zdražovat. Samozřejmě „drastické omezování“ klasické energie povede také ke „drastickému zdražování“ energie obecně.

ZDROJ: parlamentnilisty